

Mottagare

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Förstudie PCI-verksamhet på Gotland

Förslag till beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att tidigare beslut om att etablera en PCI-verksamhet på Visby lasarett inte verkställs.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade 2018-03-21 (HSN § 519) att en PCI-verksamhet (Percutan Coronar Intervention) ska etableras på Visby lasarett. Undersökningen/ingreppet är vanligt förekommande och patientgruppen är den största andelen av patienter som är i behov av utomlänsvård. Idag skickas patienterna företrädesvis till Karolinska sjukhuset.

Då genomförandet av olika anledningar inte har påbörjats beslutade hälso- och sjukvårdsnämnden att ge förvaltningen i uppdrag att genomföra en förnyad förstudie kring etablering av PCI-verksamhet till Gotland 2023-09-14 (HSN § 98).

I den förnyade förstudien har flera intressenter intervjuats, omfattande statistikmaterial har bidragit i faktaunderlaget samt att tidigare material använts som underlag.

Jämlik vård syftar i grunden till att alla individer ska ha lika möjlighet att få tillgång till vård och hälsa. Det ö-läge som Gotland befinner sig i, med behov av transporter med mera, utgör ett strukturellt hinder gällande tillgången till jämlik vård. Det är tydligt i fråga om tillgången till PCI-behandling inom rekommenderade tider vid en akut hjärtinfarkt, men även i tillgång till andra behandlingar som inte går att få på Gotland.

En viktig faktor i underlaget är att statistiken inte påvisar en högre dödlighet i hjärtinfarkter på Gotland än i övriga riket.

En PCI-verksamhet på Gotlands skulle bli det vanligaste ingreppet samtidigt som volymen blir den lägsta i Sverige, vilket ger både kompetensmässiga och ekonomiska utmaningar. Det påverkar hur en PCI-verksamhet kan bemannas vilket blir dagtid, måndag till fredag. Det innebär att övriga patienter som behöver en akut PCI fortsatt behöver åka till fastlandet.

Patienterna får vid STEM vänta längre på PCI-behandling än rekommenderad

tid. En stor del av dessa patienter kommer fortsatta att behöva skickas till fastlandet då bemanningen av PCI-verksamheten endast kan vara dagtid vardagar. När det gäller patienter med NSTEMI får de allra flesta PCI-behandling inom rekommenderad tid. Om en PCI-verksamhet finns på Gotland kommer behandlingen sannolikt att fås snabbare men redan idag får de flesta behandlingen inom rekommenderad tid.

Det finns flera fördelar med en PCI-verksamhet på Gotland:

- Gotlänningar erbjuds samma vård och på lika villkor som i riket delar av året samt delar av dygnet.
- Kortare tid till behandling vilket kan ge färre risker för komplikationer och mindre risk för vårdskador då patienter inte behöver flyttas mellan enheter samt minskat antal vård dygn.
- Fler kan få möjlighet till kranskärslröntgen.
- Minskat antal transporter till fastlandet vilket har effekter på ekonomi, miljön och patienter. Lägre nyttjande av helikoptern ger en högre beredskap för såväl andra transporter till fastlandet som till prio-1 uppdrag på Gotland.
- Ökad patientsäkerhet ur ett beredskapsperspektiv om patienter av någon anledning inte kan resa.
- Kan vara rekryteringsbefrämjande.

Utmaningarna med en uppbyggnad av PCI-verksamhet på Gotland är.

- Kompetensförsörjningen är en utmaning ur flera perspektiv, rekrytering av kompetens, sårbarheten med få specialister inom området, lång utbildning som till stor del är på fastlandet, små volymer för PCI-operatörerna på Gotland.
- Den ekonomiska risken samt behovet av ytterligare investeringsmedel förutom de som redan är avsatta.
- Iordningställande av lokal som har en låg nyttjandegrad. Ianspråktagande en högteknologisk yta som begränsar utveckling av annan högteknologisk verksamhet.
- Komplex verksamhet att bygga upp som kräver både externa resurser samt flera interna verksamheters resurser från planering till uppbyggnad.

Ärendebeskrivning

Historik

Hälsö- och sjukvårdsnämnden beslutade 2018-03-21 (HSN § 519) att en PCI-verksamhet (Percutan Coronar Intervention) på Visby lasarett ska inrättas förutsatt att nödvändiga investeringsmedel beviljas av regionfullmäktige. Detta efter att den kardiologiska verksamheten inom internmedicins verksamhetsområde under flertalet år drivit frågan om att etablera PCI-verksamhet på Gotland. I samband med detta genomfördes en utredning som hälsö- och sjukvårdsnämnden hade som underlag för sitt beslut.

Vid regionfullmäktiges sammanträde i juni 2019 (RF § 97) beslutades investeringsbudgeten.

2019-04-17 besökte verksamhetens företrädare en då ny hälso- och sjukvårdsnämnd för att informera och svara på frågor om PCI-verksamhet. Nämnden beslutade då (HSN § 45) att ärendet skulle återkomma till nämndens sammanträde 13 juni 2019 med förslag om projektdirektiv där riskanalys (komplikationer, bemanning), lokaler, tidsplan och driftkostnader ska ingå. Vid mötet i juni (HSN § 66) ställde sig nämnden bakom förslaget till projektdirektivet och gav i uppdrag åt förvaltningen att återkomma med förslag på fortsatt hantering efter att en lokalanalys är genomförd.

2020-02-06 (HSN § 16) beslutade hälso- och sjukvårdsnämnden att ge förvaltningen i uppdrag att utreda en tänkt placering för PCI-verksamhet i samband med expansion av hus 13, den nya tänkta byggnaden för bland annat akutmottagningen. Rapporten från förstudien gällande tekniska förutsättningar för PCI-verksamheten påvisade att det finns tekniska möjligheter att inrymma PCI-verksamheten på plan 4 i behandlingsbyggnaden, hus 23. Planering efter det var att gå vidare med en fördjupad förstudie för PCI på plan 4. Denna förstudie är inte genomförd.

2023-06-09 (HSN § 98) beslutade hälso- och sjukvårdsnämnden att ge förvaltningen i uppdrag att genomföra en förnyad förstudie kring etableringen av PCI-verksamhet på Gotland.

Bedömning

Förvaltningens bedömning utifrån resultatet av förstudien är att det finns positiva fördelar med att bygga upp en PCI verksamhet på Gotland men att identifierade risker är större än fördelarna. En viktig faktor i underlaget är att statistiken inte påvisar en högre dödlighet i hjärtinfarkter på Gotland än i övriga riket. Därmed rekommenderar förvaltningen att tidigare beslut om införande av PCI-verksamhet på Gotland inte verkställs.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hälso- och sjukvårdsförvaltningen daterad 2024-09-26
Förstudie PCI-verksamhet på Gotland, daterad 2024-09-26
HSN § 24 Statusuppdatering PCI, daterad 2021-02-11

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Marie Loob
Hälso- och sjukvårdsdirektör